

2024/254

15.1.2024

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2024/254

av den 12 januari 2024

om restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Guatemala

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 29,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

- (1) Den 28 augusti 2023 tillkännagav Guatemalas högsta valdomstol (TSE) de officiella resultaten av den andra omgången av landets presidentval den 20 augusti 2023.
- (2) Den 5 oktober 2023 gjorde unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) ett uttalande på unionens vägnar om utvecklingen efter presidentvalet. Han uttryckte djup oro över de ihållande försöken att undergräva valresultatet genom selektiva och godtyckliga rättsliga och förfarandemässiga åtgärder som varken är förenliga med Guatemalas författning eller med de internationella och regionala regler som Guatemala har anslutit sig till, och uppmanade alla Guatemalas institutioner och tjänstemän att fullt ut respektera integriteten hos de valresultat som TSE bestyrkt och att stoppa alla handlingar som kan äventyra ett fredligt maktöverlämnande. Han betonade att ytterligare åtgärder för att omintetgöra valresultatet och fortsatt instrumentalisering av rättsliga institutioner och åklagarinstitutioner för att undergräva demokratin och rättsstatsprincipen skulle påverka Guatemalas förbindelser med unionen.
- (3) Den 13 november 2023 offentliggjorde EU:s valobservatörsuppdrag i Guatemala för 2023 (EU:s valobservatörsuppdrag) sin slutrapport och sina rekommendationer om de allmänna valen i Guatemala 2023. I rapporten betonas de tydliga valresultaten, som bestyrktes av TSE den 28 augusti 2023, guatemalanska medborgares anmärkningsvärda resiliens och engagemang till demokratins försvar samt en känsla av djup demokratisk kris efter försök från riksåklagarämbetet och andra medlemmar av landets rättsväsen att omintetgöra väljarnas val och verkställandet av valresultatet. Vid analysen av omständigheterna kring valet lyfte EU:s valobservatörsuppdrag också fram ett antal människorättsproblem, särskilt i fråga om allvariga begränsningar av yttrande- och pressfriheten.
- (4) Den 8 december 2023 gjorde den höga representanten ett uttalande om den senaste utvecklingen i Guatemala, där han fördömde försöken att ogiltigförklara resultaten av de allmänna valen och presidentvalet i landet, uppmanade de guatemalanska myndigheterna att försvara valprocessen och landets konstitutionella ordning och betonade att det guatemalanska riksåklagarämbetets senaste åtgärder utgör en överträdelse av Guatemalas författning, rättsstatsprincipen, valprocessen och demokratins mest grundläggande principer. I uttalandet betonades att unionen i princip hade enats om och var redo att anta en ram som möjliggör riktade restriktiva åtgärder mot dem som är ansvariga för sådana åtgärder.
- (5) I full överensstämmelse med unionens konsekventa ståndpunkt i fråga om de allmänna valen i Guatemala har världssamfundet, inbegripet Amerikanska samarbetsorganisationen i sin resolution av den 15 november 2023 och talespersonen för FN:s generalsekreterare i ett uttalande av den 2 oktober 2023, upprepade gånger uttryckt djup oro över försöken att omintetgöra valresultaten och efterlyst ett fredligt och ordnat maktöverlämnande i Guatemala.
- (6) Med tanke på situationens allvar, som utgör ett hot mot Guatemalas och regionens stabilitet, är det lämpligt att fastställa en särskild ram av restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är ansvariga för åtgärder som undergräver demokratin, rättsstatens principer eller det fredliga maktöverlämnandet i Guatemala eller undergräver demokratin eller rättsstatens principer i Guatemala inbegripet genom att delta i allvarlig ekonomisk misskötsamhet avseende offentliga medel samt otillåten export av kapital, samt mot fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som har samröre med dessa.

- (7) Det krävs ytterligare insatser från unionens sida för att genomföra vissa åtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra inresa till eller transitering genom sina territorier för de fysiska personer som förtecknas i bilagan.
2. Förteckningen ska omfatta fysiska personer som
 - a) är ansvariga för, deltar i, ger stöd till eller drar nytta av åtgärder som undergräver demokratin, rättsstatens principer eller det fredliga maktöverlämnandet i Guatemala, inbegripet
 - i) förföljelse eller trakasserier av offentliga tjänstemän eller offentliga institutioner som deltar i eller stöder valprocessen, av demokratiskt valda myndigheter eller av den demokratiska oppositionen i Guatemala,
 - ii) förtryck, förföljelse eller trakasserier av företrädare för det civila samhället eller media, eller av domare, advokater eller åklagare,
 - b) undergräver demokratin eller rättsstatens principer i Guatemala genom allvarlig ekonomisk misskötsamhet avseende offentliga medel eller otillåten export av kapital,
 - c) har samröre med de fysiska personer som har uppförts på förteckningen enligt leden a och b ovan.
3. Punkt 1 innebär inte att en medlemsstat är skyldig att vägra sina egna medborgare inresa till det egna territoriet.
4. Punkt 1 ska inte påverka de fall då en medlemsstat är bunden av en skyldighet enligt internationell rätt, nämligen
 - a) som värdland för en internationell mellanstatlig organisation,
 - b) som värdland för en internationell konferens sammankallad av eller under överinseende av Förenta nationerna (FN),
 - c) enligt en multilateral överenskommelse som ger privilegier och immunitet, eller
 - d) enligt 1929 års konkordat (Lateranfödraget) som ingåtts av Heliga stolen (Vatikanstaten) och Italien.
5. Punkt 4 ska även gälla i fall då en medlemsstat är värdland för Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE).
6. Rådet ska vederbörligen informeras i samtliga fall då en medlemsstat beviljar ett undantag enligt punkt 4 eller 5.
7. Medlemsstaterna får bevilja undantag från de åtgärder som föreskrivs i punkt 1 när resan motiveras av brådskande humanitära skäl eller av att personen ska delta i mellanstatliga möten eller möten som stöds eller anordnas av unionen, eller anordnas av en medlemsstat som innehar ordförandeskapet i OSSE, där det förs en politisk dialog som direkt främjar målen för de restriktiva åtgärderna, inbegripet stöd för stabiliteten och återupprättandet av den konstitutionella ordningen i Guatemala.
8. Medlemsstaterna får även bevilja undantag från de åtgärder som föreskrivs i punkt 1 om en inresa eller transitering är nödvändig för att genomföra en rättsligt förfarande.
9. En medlemsstat som vill bevilja undantag i enlighet med punkt 7 eller 8 ska skriftligen anmäla detta till rådet. Undantaget ska anses beviljat såvida inte en eller flera medlemsstater gör en skriftlig invändning inom två arbetsdagar efter mottagandet av anmälan om det föreslagna undantaget. Om en eller flera medlemsstater invänder får rådet med kvalificerad majoritet besluta att bevilja det föreslagna undantaget.
10. När en medlemsstat enligt punkterna 4, 5, 7, 8 och 9 tillåter inresa till eller transitering genom sitt territorium för personer som förtecknas i bilagan, ska tillståndet endast gälla det ändamål för vilket det ges och den person som berörs av det.

Artikel 2

1. Alla penningmedel och ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av en fysisk eller juridisk person, en enhet eller ett organ som förtecknas i bilagan ska frysas.
2. Inga penningmedel eller ekonomiska resurser får direkt eller indirekt göras tillgängliga för, eller till förmån för, fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som förtecknas i bilagan.
3. Bilagan ska omfatta fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som
 - a) är ansvariga för, deltar i, ger stöd till eller drar nytta av åtgärder som undergräver demokratin, rättsstatens principer eller det fredliga maktöverlämnandet i Guatemala, inbegripet
 - i) förföljelse eller trakasserier av offentliga tjänstemän eller offentliga institutioner som deltar i eller stöder valprocessen, av demokratiskt valda myndigheter eller av den demokratiska oppositionen i Guatemala,
 - ii) förtryck, förföljelse eller trakasserier av företrädare för det civila samhället eller media, eller av domare, advokater eller åklagare,
 - b) undergräver demokratin eller rättsstatens principer i Guatemala genom allvarlig ekonomisk misskötsamhet avseende offentliga medel eller otillåten export av kapital,
 - c) har samröre med de fysiska personer som har uppförts på förteckningen enligt leden a och b ovan.
4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 får medlemsstaternas behöriga myndigheter ge tillstånd till att vissa frysta penningmedel eller ekonomiska resurser frigörs, eller till att vissa frysta penningmedel eller ekonomiska resurser görs tillgängliga, på sådana villkor som de anser lämpliga, efter att ha fastställt att de berörda penningmedlen eller ekonomiska resurserna
 - a) är nödvändiga för att täcka grundläggande behov för de personer som förtecknas i bilagan och för deras underhållsberättigade familjemedlemmar, inbegripet betalning av livsmedel, hyra eller amorteringar och räntor, mediciner och läkarvård, skatter, försäkringspremier och avgifter för samhällstjänster,
 - b) är avsedda endast för betalning av skäligen arvodet och ersättning av utgifter i samband med tillhandahållande av juridiska tjänster,
 - c) är avsedda endast för betalning av avgifter eller serviceavgifter för rutinmässig hantering eller förvaltning av frysta penningmedel eller frysta ekonomiska resurser,
 - d) är nödvändiga för att täcka extraordinära utgifter, under förutsättning att den behöriga myndigheten senast två veckor innan tillståndet ges har underrättat de andra medlemsstaternas behöriga myndigheter och kommissionen om skälen till att den anser att ett särskilt tillstånd bör beviljas, eller
 - e) ska betalas in på, eller ut från, ett konto tillhörande en diplomatisk beskickning ett konsulat eller en internationell organisation som åtnjuter immunitet i enlighet med internationell rätt, i den mån sådana betalningar är avsedda att användas för den diplomatiska beskickningens, konsulatets eller den internationella organisationens officiella ändamål.

Den berörda medlemsstaten ska underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om varje tillstånd som beviljas enligt denna punkt inom två veckor från beviljandet.

5. Genom undantag från punkt 1 får medlemsstaternas behöriga myndigheter ge tillstånd till att vissa frysta penningmedel eller ekonomiska resurser frigörs, om följande villkor är uppfyllda:
 - a) Penningmedlen eller de ekonomiska resurserna är föremål för ett skiljedomsbeslut som meddelats före den dag då den fysiska eller juridiska person, den enhet eller det organ som avses i punkt 1 fördes upp på förteckningen i bilagan, eller för ett rättsligt eller administrativt beslut som meddelats i unionen, eller för ett rättsligt beslut som är verkställbart i den berörda medlemsstaten, före eller efter den dagen.
 - b) Penningmedlen eller de ekonomiska resurserna kommer att användas enbart för att tillgodose anspråk som har säkrats genom ett sådant beslut eller har erkänts som giltiga i ett sådant beslut, inom de gränser som fastställs i tillämpliga lagar och författningar som reglerar rättigheterna för personer med sådana anspråk.

- c) Beslutet är inte till gagn för en fysisk eller juridisk person, en enhet eller ett organ som förtecknas i bilagan.
- d) Ett erkännande av beslutet står inte i strid med allmän ordning i den berörda medlemsstaten.

Den berörda medlemsstaten ska underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om varje tillstånd som beviljas enligt denna punkt inom två veckor från beviljandet.

6. Punkt 1 ska inte hindra en fysisk eller juridisk person, en enhet eller ett organ som förtecknas i bilagan från att göra en betalning enligt ett avtal eller en överenskommelse som ingåtts, eller en förpliktelse som uppkommit, före den dag då den fysiska eller juridiska personen, enheten eller organet fördes upp på förteckningen, förutsatt att den berörda medlemsstaten har fastställt att betalningen inte direkt eller indirekt tas emot av en fysisk eller juridisk person, en enhet eller ett organ som avses i punkt 1.

7. Punkt 2 ska inte tillämpas på kreditering av frysta konton med

- a) ränta eller andra intäkter på dessa konton,
- b) betalningar enligt avtal, överenskommelser eller förpliktelser som ingåtts eller uppkommit före den dag då dessa konton kom att omfattas av de åtgärder som föreskrivs i punkterna 1 och 2, eller
- c) betalningar enligt rättsliga eller administrativa beslut eller skiljedomsbeslut som meddelats i unionen eller är verkställbara i den berörda medlemsstaten, förutsatt att sådan ränta, övriga intäkter och betalningar alltfjämt omfattas av de åtgärder som föreskrivs i punkt 1.

8. Punkterna 1 och 2 ska inte tillämpas på tillhandahållande, hantering eller betalning av penningmedel, andra finansiella tillgångar eller ekonomiska resurser eller på tillhandahållande av varor och tjänster, som är nödvändiga för att säkerställa leverans i tid av humanitärt bistånd eller för att stödja annan verksamhet som bidrar till att fylla grundläggande mänskliga behov när sådant bistånd eller sådan verksamhet genomförs av

- a) FN, inbegripet dess program, fonder och andra enheter och organ, liksom dess specialiserade organ och relaterade organisationer,
- b) internationella organisationer,
- c) humanitära organisationer med observatörsstatus i FN:s generalförsamling och dessa humanitära organisationers medlemmar,
- d) bilateralt eller multilateralt finansierade icke-statliga organisationer som deltar i FN:s åtgärdsplaner för humanitärt bistånd, FN:s åtgärdsplaner för flyktingar och, andra insatser av FN eller kluster av humanitära organisationer som samordnas av FN:s kontor för samordning av humanitära frågor,
- e) organisationer och byråer till vilka unionen har utfärdat ett certifikat om humanitärt partnerskap eller som är certifierade eller erkända av en medlemsstat i enlighet med nationella förfaranden,
- f) medlemsstaternas specialiserade byråer, eller
- g) anställda i de enheter som anges i leden a–f eller dessa enheters bidragsmottagare, dotterbolag eller genomförandepartner, när och i den mån de agerar i sådan egenskap.

9. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8, och genom undantag från punkterna 1 och 2, får en medlemsstats behöriga myndigheter ge tillstånd till att vissa frysta penningmedel eller ekonomiska resurser frigörs, eller till att vissa frysta penningmedel eller ekonomiska resurser görs tillgängliga, på sådana villkor som de anser lämpliga, efter att ha fastställt att de berörda penningmedlen eller ekonomiska resurserna är nödvändiga för att säkerställa leverans i tid av humanitärt bistånd eller för att stödja annan verksamhet som bidrar till att fylla grundläggande mänskliga behov.

10. Om den relevanta behöriga myndigheten inte har fattat ett negativt beslut, begärt information eller ingett en anmälan om ytterligare tid inom fem arbetsdagar från dagen för mottagandet av en ansökan om tillstånd enligt punkt 9, ska tillståndet anses beviljat.

11. Den berörda medlemsstaten ska underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om varje tillstånd som beviljas enligt punkterna 9 och 10 inom fyra veckor från beviljandet.

Artikel 3

1. Rådet ska genom enhällighet, på förslag av en medlemsstat eller unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten), fastställa och ändra förteckningen i bilagan.
2. Rådet ska meddela den berörda fysiska eller juridiska personen, den berörda enheten eller det berörda organet det beslut som avses i punkt 1, inbegripet skälen för uppförande på förteckningen, antingen direkt, om adressen är känd, eller genom att offentliggöra ett meddelande, så att den fysiska eller juridiska personen, enheten eller organet ges möjlighet att inkomma med synpunkter.
3. Om synpunkter lämnas eller om väsentliga nya bevis läggs fram ska rådet se över det beslut som avses i punkt 1 och underrätta den berörda fysiska eller juridiska personen, den berörda enheten eller det berörda organet i enlighet med detta.

Artikel 4

1. Bilagan ska innehålla skälen till att de fysiska och juridiska personer, enheter och organ som avses i artiklarna 1 och 2 har förts upp på förteckningen.
2. Bilagan ska innehålla de uppgifter som krävs för att identifiera de berörda fysiska eller juridiska personerna, enheterna eller organen, om sådana uppgifter finns tillgängliga. När det gäller fysiska personer kan sådana uppgifter omfatta namn och alias, födelsedatum och födelseort, medborgarskap, pass- och identitetskortsnummer, kön, adress, om den är känd, och befattning eller yrke. När det gäller juridiska personer, enheter eller organ kan sådana uppgifter omfatta namn, plats och datum för registrering, registreringsnummer och driftsställe.

Artikel 5

1. Rådet och den höga representanten ska behandla personuppgifter i syfte att fullgöra sina uppgifter enligt detta beslut, särskilt
 - a) för rådets del, att utarbeta och göra ändringar i bilagan,
 - b) för den höga representantens del, att utarbeta ändringar av bilagan.
2. Rådet och den höga representanten får i tillämpliga fall behandla relevanta uppgifter beträffande brott som begåtts av förtecknade fysiska personer och beträffande fällande domar i brottmål eller säkerhetsåtgärder som gäller sådana personer endast i den utsträckning som sådan behandling är nödvändig för att utarbeta bilagan.
3. Vid tillämpningen av detta beslut ska rådet och den höga representanten vara *personuppgiftsansvarig* i den mening som avses i artikel 3.8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ⁽¹⁾, för att säkerställa att de berörda fysiska personerna kan utöva sina rättigheter enligt den förordningen.

Artikel 6

Inga anspråk i samband med ett avtal eller en transaktion vars fullförande har påverkats, direkt eller indirekt, helt eller delvis, av de åtgärder som införs enligt detta beslut, inbegripet anspråk på motgaranti eller andra anspråk av detta slag, såsom ett ersättningsanspråk eller ett anspråk enligt en garanti, i synnerhet anspråk på förlängning eller betalning av en obligation, garanti eller motgaranti, särskilt en finansiell garanti eller motgaranti, oavsett form, får tillgodoses om de ställs av

- a) fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är uppförda på förteckningen i bilagan,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- b) fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som agerar genom en av de fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som avses i led a eller för dess räkning.

Artikel 7

Det ska vara förbjudet att medvetet eller avsiktligt delta i verksamhet vars syfte eller verkan är att kringgå de förbud som fastställs i detta beslut.

Artikel 8

För att maximera verkan av de åtgärder som fastställs i detta beslut ska unionen uppmuntra tredjestater att anta restriktiva åtgärder av liknande slag som de åtgärder som föreskrivs i detta beslut.

Artikel 9

Detta beslut ska tillämpas till och med den 13 januari 2025.

Detta beslut ska ses över kontinuerligt. Det ska förlängas eller vid behov ändras om rådet bedömer att dess mål inte har uppnåtts.

Rådet bör vid översynen av restriktiva åtgärder som vidtagits enligt artiklarna 1.2 b och 2.3 b när så är lämpligt ta hänsyn till huruvida personerna i fråga är föremål för rättsliga förfaranden avseende det agerande för vilket de fördes upp på förteckningen.

De undantag som avses i artikel 2.8, 2.9 och 2.10 med avseende på artikel 2.1 och 2.2 ska ses över regelbundet och minst var tolfte månad eller, efter en grundläggande förändring av omständigheterna, på brådskande begäran av en medlemsstat, den höga representanten eller kommissionen.

Artikel 10

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 12 januari 2024.

På rådets vägnar
H. LAHBIB
Ordförande

BILAGA

FÖRTECKNING ÖVER FYSISKA OCH JURIDISKA PERSONER, ENHETER OCH ORGAN SOM AVSES I ARTIKLARNA 1
OCH 2

[...]
